

berne kan sikre sig den væsentligste part af den samlede profit ved fastsættelse af leveringspriserne. De få forsøg, der er gjort på at svække det udenlandske monopol, har vist, at der er mulighed for billigere oliesalg.

Problemet er ikke særskilt for Danmark. Men Danmark er dog nok blandt de lande, der har gjort mindst for at svække de store selskabers monopol. Monopoltilsynets kontrolmuligheder er indskrænket til den del af prisdannelsen, der direkte sorterer under filialselskaberne. Den eneste virkelige mulighed for at påvirke oliepriserne må være en nationalisering af oliehandelen eller dele af den.

Et stort statsligt olieselskab er ikke noget særsyn i Vesteuropa, og at oprette et sådant selskab i Danmark må anses for meget ønskeligt.

Der er grund til at tro, at dette selskab kunne levere olieprodukter til priser, der vil være særdeles konkurrencedygtige, og allerede derved presse den gældende markedspris ned eller skære en bred top af de varslede stigninger.

Det må være naturligt, at selskabet får karakter af et aktieselskab, hvor staten har aktiemajoritet, men hvor kooperationen kan sikre sig aktieposter i forbindelse med et samarbejde.

Det er klart for forslagsstillerne, at international oliehandel ikke er et harmløst dukketeater. Men netop denne tids spænding mellem oliestaterne og de store monopolselskaber skulle gøre det til en mulighed at sikre fordelagtige opkøb uden om de internationale giganter.

En anden årsag til, at forslaget fremsættes netop nu, er de stigende muligheder for, at Nordsøgas kan ilandbringes rentabelt i Danmark. Med tilsvarende sigte synes den norske stat at sikre en offentlig kontrol med en sådan ny forsyning med en kraftkilde. Det er forslagsstillernes opfattelse, at et statsligt olieselskab vil være en naturlig organisation til at varetage distribution af Nordsøgas i Danmark.“

Forslaget blev ved *I. behandling* afvist af *handelsministeren*, som bl. a. anførte, at regeringen principielt var af den opfattelse, at det ikke er en statslig opgave at gå aktivt ind i handels- og fabrikationsvirksomhed i konkurrence med erhvervslivet, medmindre der foreligger helt specielle forhold, der kan motivere et sådant initiativ. Iøvrigt var der ikke grund til at antage, at et dansk statsligt olieselskab skulle være i stand til at fremskaffe olie eller olieprodukter til lavere priser end den private oliehandel. Derimod var handelsministeren positivt indstillet overfor et statsligt initiativ i forbindelse med en evt. naturgasforsyning og sagde herom bl. a. følgende:

„Forslagsstillerne har anført, at en medvirkende årsag til, at forslaget fremsættes netop nu, er de stigende muligheder for, at Nordsøgas kan ilandbringes rentabelt i Danmark, og det er forslagsstillernes opfattelse, at et statsligt olieselskab vil være en naturlig organisation